

บทที่ •
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศในปัจจุบันบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ยอมรับว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ นักเศรษฐศาสตร์ยอมรับว่าการศึกษาเป็นการลงทุนที่ทำให้เกิดประโยชน์เกินค่า นักการปกครอง ยอมรับว่าการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญซึ่งจะทำให้ประชาชนสามารถตัดสินใจได้ถูกต้อง เพื่อสะดวกต่อการปกครอง นักสังคมศาสตร์และนักวิชาการอื่น ๆ ต่างก็ยอมรับเช่นกันแล้วว่าการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการศึกษาจะช่วยให้ประชากรมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่พึงประสงค์แก่สังคม โดยส่งเสริมให้บุคคลเกิดสติปัญญา รู้จักคิด รู้จักตัดสินใจมีสุขภาพทางกาย และทางจิตที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบต่องานที่การงาน ต่อตนเองสังคม ทั้งยังสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพของสังคมได้เป็นอย่างดี

วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการให้การศึกษาแก่พลเมืองเพราะเป็นวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคมและสภาพแวดล้อมในต่าง ๆ จึงถูกจัดให้อยู่ในประเภทวิชาสามัญในหลักสูตรทุกระดับ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา การศึกษาวิชานี้จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์ที่จำเป็นในการเสริมสร้างค่านิยมขั้นพื้นฐาน คุณนิสัย ทักษะและทัศนคติต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับพลเมืองดี และมีประสิทธิภาพดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ก่อ สวัสดิภาพนิษฐ์, "หลักการบริหารและการวางแผน," ประมวลบทความการวางแผนการศึกษา อันดับที่ ๑๓, (พระนคร: สำนักงานวางแผนการศึกษา, ๒๕๑๑), หน้า ๑๓๕.

ลีโอนาร์ค เอส เคนเวอร์ธี (Leonard S. Kenworthy) กล่าวถึงความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาไว้ว่า วิชานี้ไม่เพียงแต่จะมีความสำคัญในฐานะเป็นวิชาที่มุ่งฝึกนักเรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีในสังคมประชาธิปไตยเท่านั้นแต่ยังเป็นวิชาที่มีเนื้อหาหลากหลาย มีขอบเขตกว้างขวางกว่าวิชาอื่น ๆ เพราะได้รวมแนวคิดต่าง ๆ จากวิชาจิตวิทยา จิตวิทยาสังคม ภูมิศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมวิทยา ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ ปรัชญา ศิลปวรรณคดี วิทยาศาสตร์ กนตรีและศาสนา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ และทางสังคมมากขึ้น^๑

มอริส พี มอฟแฟต (Maurice P. Moffatt) ได้อธิบายถึงความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาไว้ว่าเป็นวิชาที่ช่วยให้นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์ที่จำเป็นในการเสริมสร้างค่านิยมขั้นพื้นฐาน อุดมคติที่ดี ทักษะซึ่งเป็นที่ยอมรับและทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการเป็นพลเมืองดี^๒

เอ็ดเวิร์ก เอ ครูก (Edward A. Krug) กล่าวว่า วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่สำคัญที่สุด เพราะวัตถุประสงค์ของวิชานี้คือ การอบรมนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี มีทักษะในการคิด รู้จักการทำงานร่วมกัน รู้จักตัดสินใจได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ รู้จักหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและประเทศชาติ รู้จักใช้สิทธิในทางที่ถูกต้องเหมาะสมและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมประชาธิปไตย^๓

^๑ Leonard S. Kenworthy, Guide to Social Studies Teaching in Secondary Schools. (Belmont, California: Wadsworth, 1962), p.3.

^๒ Maurice P. Moffatt, Social Studies Instruction. (New Jersey: Prentice - Hall, Englewood Cliff, 1963), p. 10.

^๓ Edward A. Krug, The Secondary School Curriculum. (New York: Harper and Brother, 1960), p. 300.

นอกจากนี้ โจนาธาน ซี แมค เลนดอน (Jonathan C. Mc. Lendon) ได้กล่าวถึงบทบาทของวิชาสังคมศึกษาไว้ว่า วิชาสังคมศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการเตรียมนักเรียนสำหรับชีวิตในโลกอันซับซ้อนนี้ หลักสูตรต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นสาขาวิชาใดจึงมักวางความมุ่งหมายเกี่ยวข้องกับสังคมไว้ด้วยเสมอ^๑

วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่สามารถสนองวัตถุประสงค์ทั่วไปของการศึกษาได้อย่างสมบูรณ์ที่สุดทั้งด้าน สัจจการแห่งตน (Self - Realization) ด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relationship) ด้านเศรษฐกิจ (Economic Efficiency) และด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของพลเมือง (Civic Responsibility)

สรุปแล้วจะเห็นได้ว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และเป็นวิชาที่จำเป็นจะต้องจัดให้มีขึ้นในการจัดการศึกษาของประเทศ เพราะจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษานั้น ไม่ได้เน้นอยู่ที่เนื้อหาวิชาแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องการฝึกฝนถ่ายทอดความเป็นพลเมืองดีแก่นักเรียน โดยเฉพาะคือ สามารถที่จะตัดสินใจได้อย่างฉลาดถูกต้อง เหมาะสมและใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์มีการตัดสินใจกระทำอย่างใจลงไป ทั้งในชั้นปฏิบัติการ. การแสดงออกของตนและความรับผิดชอบต่อสังคม^๒

การจัดกระบวนการศึกษาสามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ระดับคือ

๑. ระดับการสร้างและพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)
๒. ระดับการสอนและพัฒนาการสอน (Instruction Development)
๓. ระดับการประเมินผล (Evaluation)

^๑ Jonathan C. Mc.Lendon, Teaching the Social Studies: A Hand Book. (N.E.A.: Department of Classroom Teacher American Educational Research, 1960), p.4..

^๒ Edwin Fenton, Teaching the New Social Studies in Secondary Schools. (New York: Holt, Rinehart and Winston, 1966), p. 63.

การจัดการศึกษาจะต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการทั้งสามซึ่งมีเรื่องการวัดผลและ
 การประเมินผลรวมอยู่ด้วยเสมอ ถ้าหากเราสามารถพัฒนากระบวนการทั้งสามให้สอดคล้อง
 สัมพันธ์กันดีแล้ว เราจะได้ประโยชน์อย่างมหาศาลจากการศึกษา แต่ถ้าหากเราจะละเลยกระ
 บวนการอย่างใดอย่างหนึ่งไปเสีย การจัดการศึกษาจะล้มเหลวทันทีและมักมีปัญหามากมาย^๑
 หลักการวัดผลที่ขึ้นต่ออาศัยความรู้ เทคนิคทางวิทยาศาสตร์และวิจารณ์ฐานเพื่อคิ
 ราคาวาผู้เรียนแต่ละคนงอกงามขึ้นมาจากเดิมเท่าใด หมายความว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่^๒

การวัดผลและประเมินผลการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีผลต่อการให้การศึกษา
 แต่ยังมีผู้สนใจศึกษาถึงปัญหาการวัดผลและประเมินผลการศึกษาบ่อย และที่สำคัญคือยังไม่เข้าใจ
 ใจว่าจะต้องให้การวัดผลและประเมินผลช่วยพัฒนาหลักสูตรการ เรียนการสอน เพราะการวัด
 วิธีใด ๆ ก็ดี การประเมินผลเป็นระบอบใดก็ตามจะเป็น เกณฑ์หรือเป็นคะแนนที่ผ่านมาแล้ว ไม่
 ช่วยพัฒนาหลักสูตร การเรียนและการสอนมากนัก แต่กลับทำให้ผู้เรียนแข่งขันกันอย่างเอาเป็น
 เอาตาย ซึ่งน่าที่จะแข่งกับเกณฑ์ข้อแล้ว^๓

รัฐบาลสมัย ๖พัฒนา สันติภาพ ธรรมศักดิ์ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการการวางพื้นฐานเพื่อ
 ปฏิรูปการศึกษารึ้น เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๗^๔ เพื่อสนองความจำเป็นในการพัฒนา

^๑ สุนทร บำเรอราช, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับระบบการวัด
 ผลและประเมินผลของวิทยาลัยครูในภาคกลาง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหาร
 การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘), หน้า ๕.

^๒ ชวาล แพร์ตกุล, เทคนิคการวัดผล (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๐๕),
 หน้า ๔.

^๓ นพ ปาลกะวงศ์ ณ. อรุชยา, "การปฏิรูปการศึกษาของไทยในปัจจุบัน," วิทยากรย
 (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๑๘): ๒๒.

^๔ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.๐๒๐๓/๑๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน
 ๒๕๑๗.

ประเทศ คณะกรรมการชุดนี้ได้พิจารณาแนวทางที่จะปฏิรูปการศึกษาเสนอแก่รัฐบาล ปัญหาการวัดและประเมินผลการศึกษาได้ถูกนำไปพิจารณาด้วย ซึ่งในรายงานของคณะกรรมการดังกล่าวสรุปได้ดังนี้

- ๑. ข้อสอบที่ใช้ในการวัดผลการศึกษาวัดแต่ความจำ
- ๒. การทดสอบการวัดผลที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นการสิ้นเปลือง และสูญเสียผลการสอบยังเชื่อถือไม่ได้
- ๓. การวัดผลที่แล่วมาบีคั้นเวลาเรียนเป็นหลัก ทำให้คนจำนวนมากไม่มีสิทธิเข้าสอบ ทั้ง ๆ ที่มีความรู้เพียงพอที่จะทำข้อสอบได้
- ๔. ทักษะคิดและการสอบปัจจุบัน ทำให้ผู้สอบมีการชิงดีชิงเด่นไม่ช่วยเหลือกัน
- ๕. ครูไม่รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูถือว่าสอนแล้วเด็กจะได้รับรู้เรียนรู้แค่ไหนเป็นภาระของเด็กเอง
- ๖. การรายงานผลการสอบไม่สามารถสื่อความหมายที่ถูกต้อง ผู้สอบและผู้ปกครองไม่เข้าใจผลการสอบและไม่สามารถทำนายอะไรได้เลยจากผลการสอบ
- ๗. เป็นอุปสรรคต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนเพราะทุกคนมุ่งแต่การสอบได้

นักการศึกษาของไทยตลอดจนรัฐบาลมิได้นิ่งนอนใจในปัญหาการศึกษาของชาติ การนำเอาปัญหาการวัดผลและประเมินผลการศึกษามาวิเคราะห์จะทำให้สามารถแก้ปัญหาทางการศึกษาได้มาก เพราะเท่าที่ผ่านมาเรามักมองข้ามปัญหานี้ไป แต่สิ่งที่วิธีการเรียนการสอนมากกว่าอย่างอื่น ในกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนระดับต่าง ๆ การวัดผลและประเมินผลการศึกษาเมื่อผิดพลาดไม่สอดคล้องการจัดการศึกษาของโรงเรียนและสถานศึกษา กล่าวคือ เครื่องมือการสอบวัด และประเมินค่าที่สร้างอย่างถูกหลักวิชาการวัดผลการศึกษา จะช่วยให้ผู้เรียน

๑ สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, การปฏิรูปการศึกษา รายงานของคณะกรรมการวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๑๔), หน้า ๑๒๗ - ๑๒๘.

ได้เห็นแนวทางที่จะปรับปรุงตนเอง และยังสามารถส่งเสริมให้ผู้อื่นมีทัศนคติในการเรียนที่ดี ในทางตรงกันข้ามข้อสอบไล่ที่สร้างขึ้นมาอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชา จะทำให้ให้นักเรียนสับสน บั่นทอนกำลังใจ ชักนำไปให้นักเรียนเข้าใจวิธีแห่งการศึกษาเล่าเรียนอย่างผิด ๆ

กมล สุคประเสริฐ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษาไว้ในบทความ เรื่องการวัดผลเพื่อการพัฒนาว่า

การวัดผลเป็นการวิจัยปฏิบัติการอย่างหนึ่งและเป็นการวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์ ที่ช่วยแก้ปัญหาบรรคและปัญหาประจำวันในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ตรงอกัยการวัดผลที่ดีมีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา การวัดผลที่มีคุณภาพเอาผลไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน หรือสอบแล้วเอาผลไปเพียงเพื่อตัดสินไค-ตก นั้นไม่เป็นการพัฒนาแต่อย่างใด

เมื่อได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งได้กำหนดระบบโรงเรียนใหม่โดยจัดเป็นชั้นประถมศึกษา ๖ ปี มัธยมศึกษาตอนต้น ๓ ปี และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ๓ ปี และมีผลบังคับใช้ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ นั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้เตรียมการประกาศใช้หลักสูตรฯ รวมทั้งระเบียบการประเมินผลการเรียนใหม่ให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้

การวัดและประเมินผลเป็นส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนซึ่งจะต้องจัดตามแนวทางของหลักสูตร เมื่อหลักสูตรเปลี่ยนไปวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

^๑ ชวาล แพรัตกุล แปล การประเมินผลการสอนในประเทศไทย (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยแบบเรียน, ๒๕๐๘), หน้า ๓.

^๒ กมล สุคประเสริฐ, "การวัดผลเพื่อการพัฒนา," พัฒนาวัดผล (พระนคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, ๒๕๑๖), หน้า ๘๕ - ๘๖.

^๓ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๖๑ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๖๐), คำนำ.

ก็เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมด้วย หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช ๒๕๐๓ กำหนดวิชาเรียน
 ทอเนื่องกันตลอดปี การประเมินผลการเรียนการสอนวงวิชาคะแนนรวมจากทุกวิชาเป็นการตัด-
 สั้น ส่วนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช ๒๕๒๑ นักเรียนสามารถเลือกวิชาที่นักเรียนมี
 ความถนัดและสนใจได้ การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนจึงพิจารณาเป็นรายวิชา ซึ่งเป็น
 อิสระแก่กัน การประเมินผลตามหลักสูตรเดิมเน้นการตัดสินได้-ตก แต่การประเมินผลตามหลัก
 สูตรใหม่เน้นการนำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนและตัดสินได้-ตก ซึ่ง
 ถ้านักเรียนสอบตกในรายวิชาใด นักเรียนสามารถสอบซ่อมเฉพาะวิชาหรืออาจเปลี่ยนวิชาเรียน
 ใหม่ใดก็ได้เป็นวิชาเลือก^๑ ส่วนในระยะเียบยบการประเมินผลเดิมถ้านักเรียนสอบตกจะต้องเรียน
 ทุกวิชาซ้ำตลอดปี สำหรับวิชาสังคมศึกษาบังคับผู้เรียนจะต้องได้หน่วยการเรียนของวิชานี้ทั้งหมด
 จึงจะมีสิทธิจบหลักสูตร^๒

การเปลี่ยนแปลงระบบการวัดและประเมินผลเป็นแบบหน่วยการเรียนตามหลักสูตร
 มัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ นี้ ทำให้ครูผู้สอนมีภาระเพิ่มมากขึ้นคือ นอกจากจะทำการ
 สอนในวิชาต่าง ๆ แล้ว ยังต้องทำหน้าที่วัดผลการเรียนของนักเรียนที่ตนสอนอีกด้วย แต่ก็นับ
 ว่าเป็นผลดีเพราะผู้สอนและผู้สอบวัดเป็นคนคนเดียวกันเป็นไปตามหลักการที่ว่าผู้สอนควรเป็น
 ผู้วัดประเมินผลเอง^๓ ครูผู้สอนจะได้ทราบพัฒนาการของนักเรียนอย่างใกล้ชิด และจะได้ใช้
 ผลของการวัดผลนั้น ในการตัดสินใจเรื่องปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการ
 เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑," ในคู่มือหลักฐานการประเมินผลการเรียนตามหลัก
 สูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑, กรมวิชาการ, ผู้รวบรวม (กรุงเทพมหานคร: โรง
 พิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๑), หน้า ๒ - ๕.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕.

^๓ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, คู่มือการประเมินผลการเรียนระดับมัธยม
 ศึกษาคอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑, (กรุงเทพมหานคร: จงเจริญการพิมพ์, ๒๕๒๑), หน้า ๑๓.

การที่ครูผู้สอนเป็นผู้วัดและประเมินผลด้วยตนเองนี้ ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ เทคนิคในการวัดและประเมินผลเป็นอย่างดี แต่การประกาศใช้หลักสูตรเข้าไปโดยฉับพลัน ครูอาจารย์ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามแนวใหม่ จึงทำให้การวัดและประเมินผลไม่ได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการก็ได้ออกเอกสาร คู่มือต่าง ๆ และมีการอบรมให้ความรู้ในด้านการวัดและประเมินผลแก่ครูอาจารย์บางส่วน แต่ก็ยังไม่ทั่วถึงและเพียงพอ และในัจจุบันนี้จุดมุ่งหมายของการศึกษามีมากและซับซ้อนยิ่งขึ้น ประกอบกับทั้งปริมาณของนักเรียนได้เพิ่มทวีมากขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงทำให้การวัดและประเมินผลมีความลำบากยิ่งขึ้นด้วย

โดยสาระของหลักสูตรใหม่ กระบวนการเรียนการสอนประกอบด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของการเรียนการสอน การประเมินความรู้พื้นฐานของผู้เรียน การดำเนินการสอนมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และประเมินผลการเรียน โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และใช้ผลของการประเมินที่ได้เพื่อแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ถ้านักเรียนไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ครูจะจัดการสอนซ่อมเสริมขึ้น จะเห็นได้ว่าแนวทางในการประเมินผลการเรียนการสอนนั้น เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งเน้นแต่เพียงการประเมินผลเพื่อตัดสินได้-ตก มาเป็นระเบียบการประเมินผลเพื่อวินิจฉัยจุดเด่นค้อยของผู้เรียน เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเป็นสำคัญ ดังนั้นครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในปรัชญา จุดมุ่งหมาย ตลอดจนสาระของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรใหม่เป็นอย่างดี และมีความรู้ในหลักวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างดีพอ จึงจะสามารถปฏิบัติได้อย่าง

อนันต์ ศรีโสภณ, การวัดและประเมินผลการศึกษา (พระนคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๐), คำนำ.

ถูกต้อง ทำให้ผู้สอนต้องรับภาระด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น และผู้สอนบางคนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการวัดผล ดังนั้นขอประสพปัญหาการวัดและประเมินผลด้านต่าง ๆ ไม่น่าก็น้อย ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่อง "ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชา สังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" ซึ่งคาดว่าจะได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงวิธีการวัดและประเมินผลวิชาสังคมศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้คุณภาพของการศึกษา วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นดียิ่งขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาของครูที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา
ในค่าน

๑. การปฏิบัติตามระเบียบการวัดและประเมินผล
๒. การสร้างข้อสอบ วิธีดำเนินการวัดและตัดสินผลการเรียน
๓. เพื่อสำรวจความต้องการ การช่วยเหลือของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยได้ดำเนินงานเป็นลำดับดังนี้คือ

๑. ศึกษาหลักสูตร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการที่มีต่อการวัดและประเมินผล ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีในกลุ่มตัวอย่าง ประชากรจริงที่ใช้ในการวิจัย
๓. สร้างแบบสอบถามซึ่งมี ๔ ตอนคือ
 - ๓.๑ ข้อ มูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ
 - ๓.๒ ปัญหาการวัดและประเมินผล ในเรื่องเกี่ยวกับหลักการในการประเมินผลการเรียน วิธีดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียน วิธีตัดสินผลการเรียน การสร้างการปรับ

ปรับปรุงข้อสอบเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ๕

๓.๓ ความต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเป็นแบบ
มาตราส่วนประเมินค่า ๕

๓.๔ ข้อเสนอแนะของครูที่มีต่อการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการ
สอนวิชาสังคมศึกษาเป็นแบบปลายเปิด

๔. นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปทดลองใช้กับครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีใช้ตัวอย่างประชากรในการวิจัยจำนวน ๑๐ คน จากนั้นนำแบบสอบถาม
ที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ที่มีประสบการณ์ในการวัดและประเมินผล ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลักสูตรมัธยม
ศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ จำนวน ๑๗ คน พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

๕. นำผลที่ได้มาปรับปรุงแล้วนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปสอบถามในโรงเรียน
มัธยมศึกษาที่ใกล้ตัวอย่างไว้สำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูสังคมศึกษาผู้สอนในหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ภาคการศึกษา ๒ โดยทำการสุ่มแบบง่าย ๒ ครั้ง คือ

๑. สุ่มโรงเรียนร้อยละ ๒๐ ของจำนวนโรงเรียนในเขตการศึกษา ๒ จะได้
๕๐ โรงเรียน

๒. จากโรงเรียนที่สุ่มได้ สุ่มครูสังคมศึกษาโรงเรียนละ ๓ คน รวมได้ตัวอย่าง
ประชากรทั้งสิ้น ๒๕๐ คน

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อนำไปใช้ในการแปลผลดังนี้

๑. แบบสอบถามที่เป็นแบบเลือกตอบคิดเป็นค่าร้อยละ

๒. แบบสอบถามที่เป็นลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า นั้น คิดเป็นค่ามัธยิมเลขคณิต
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๓. แบบสอบถามที่เป็นปลายเปิด นำมาวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของความเรียง
และเรียงลำดับความคิดเห็น

๔. เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบทความและตาราง

ขอบเขตของการวิจัย /

๑. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะการวัดและการประเมินผลของการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ข้อมูลที่ศึกษาคือ

๑.๑ ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบการวัดผล การสร้างข้อสอบ วิธีดำเนินการวัดผล และการตัดสินผลการเรียน

๑.๒ ความต้องการด้านความช่วยเหลือของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการวัดประเมินผลการเรียนการสอนจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ในเขตการศึกษา ๖ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๔๐ แห่งที่เป็นตัวอย่างในการวิจัย

ความจำกัดของการวิจัย /

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัยนี้อาจเนื่องมาจากแบบสอบถามที่ใช้ อาจสร้างได้ไม่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด ทำให้ผลที่ได้ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

ข้อตกลงเบื้องต้น

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เลือกจากการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ถือเป็นตัวแทนของประชากรในเขตการศึกษา ๖ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบข้อความต่าง ๆ ด้วยความจริงใจ และมีความเข้าใจแบบสอบถามนี้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การวัดผล หมายถึง การใช้วิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ วัดความรู้ความสามารถของผู้เรียน ให้ได้ข้อมูลว่าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถมากน้อยเพียงใด

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ครูนำผลจากการวัดผลมาประเมินว่า
ผู้เรียนสมควรสอบไล่หรือตก หรือมีพัฒนาการในการเรียนอย่างไร

ครูสังกมศึกษา หมายถึง ครูที่สอนวิชาสังกมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ปีการศึกษา ๒๕๖๓ ที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยนี้

วิชาสังกมศึกษา หมายถึง รายวิชาสังกมศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอน
ต้นตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

ระเบียบวิธีวัดและประเมินผล หมายถึง ระเบียบการใช้ตามคู่มือการประเมินผล
การเรียน ความหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

หน่วยการเรียน หมายถึง ค่าของรายวิชาที่กำหนดตามเนื้อหาและลักษณะของ
รายวิชานั้น ๆ รายวิชาที่ศึกษา ๑ หน่วยการเรียน หมายถึงรายวิชาที่ใช้เวลาเรียน ๒ คาบ
ต่อสัปดาห์ เป็นเวลา ๑ ภาคเรียน วิชาใดที่นักเรียนเรียนเรียนจำนวนคาบมากกว่า ๒ คาบต่อ
สัปดาห์ในหนึ่งภาคเรียน ก็ให้จำนวนหน่วยการเรียนมากตามสัดส่วนกันไป

มัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง การศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ระดับมัธยม
ศึกษาปีที่ ๒ (ม.๒) และระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.๓)

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

๑. เป็นประโยชน์ต่อครูที่ทำการสอนสังกมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยผลการ
วิจัยนี้จะช่วยชี้ปัญหา และข้อบกพร่องในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังกมศึกษา
เพื่อจะได้นำผลการวิจัยนี้ไปปรับปรุงการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังกมศึกษา
ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๒. เป็นประโยชน์ต่อนักบริหารการศึกษา นักการศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดย
อาจนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการวัดและประเมินผลให้เหมาะสม
ยิ่งขึ้น

๓. เป็นประโยชน์ต่อสถาบันผลิตครู แขนงมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่ปีการผลิตครู สถาบันฝึกหัดครู อาจนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการจัดและปรับปรุงหลักสูตรเพื่อผลิตครูสังคมศึกษาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
๔. เพื่อเป็นแนวทางใหญ่ที่สนใจได้ทำการวิจัยในเรื่องนี้ในสาขาวิชาอื่นและระดับอื่นต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย